

**РОЗДІЛ 2.
СУЧАСНІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ
АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ
СПОРТСМЕНІВ ТА РОЗВИТОК
ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ**

**ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ У
ТЕОРЕТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЕСЛУВАЛЬНИКІВ**

Балахтін Денис

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Анотація. Стаття присвячена висвітленню розроблених інноваційних інтерактивних засобів теоретичної підготовки із застосуванням ігрового методу.

Ключові слова: *веслування на байдарках і каное, теоретична підготовка, інтерактивні засоби.*

Balakhtin Denys. Applying of the latest information tools in the theoretical training of rowers.

Abstract. The article is devoted to the coverage of the developed innovative interactive tools of theoretical training using the game method.

Keywords: kayaking and canoeing, theoretical training, interactive tools.

Актуальність проблеми. За останнє десятиліття, цифровізація (діджиталізація) світу відбувається з великою швидкістю (розвиток Інтернету, мобільних комунікацій, он-лайн сервісів), що впливає на всі сфери діяльності людей: медичну, економічну, виробничу, педагогічну, наукову, фізичної культури та спорту тощо.

Разом із тим, у діючих навчальних програмах для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ з веслування на байдарках і каное та веслувального слалому (2007) пропонується застосування лише традиційних засобів теоретичної підготовки спортсменів (проведення бесід, вивчення кінограм, перегляд відеозаписів виступів спортсменів, читання літератури), що не відповідає вимогам сьогодення, в той час, коли для кожного тренера та спортсмена доступне отримання інформації з мережі Інтернет, що дозволяє вивести процес оволодіння необхідними знаннями з теоретичної підготовки на новий більш ефективний рівень.

Таким чином, розробка новітніх інноваційних засобів теоретичної підготовки для веслувальників на байдарках і каное, що будуть у вільному доступі в мережі Інтернет, є актуальною потребою сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток сучасного спорту

зумовлено напрацюванням наукових знань, що охоплюють різноманітні проблемні питання, що стосуються підготовки спортсменів і виступу їх на змаганнях. Постійні наукові пошуки нових, більш ефективних засобів і методів підготовки спортсменів, підвищення результативності та раціональності виконання змагальних вправ проявляються високими спортивними досягненнями на світовому та міжнародному рівнях [1].

Теоретична підготовка в спорті стала предметом уваги багатьох авторів, зокрема, цікавою є пропозиція М.П. Пітина (2012-2015) використовувати методи, відомі як ті, що спрямовані на розвиток рухових якостей, якими є ігровий і змагальний, у теоретичній підготовці спортсменів.

Розробка та застосування ігрових засобів у теоретичній підготовці спортсменів ефективно застосовувалася також О.Р. Задорожною, Ю.А. Бріскіним [5].

Разом із тим, лише в окремих роботах пропонуються засоби теоретичної підготовки спортсменів, що є оцифровані та доступні в мережі Інтернет.

З огляду на вищевикладене, **мета нашого дослідження** полягала у розробці інноваційних інтерактивних засобів теоретичної підготовки із застосуванням ігрового методу.

Матеріал і методи дослідження. Розроблено 13 інноваційних інтерактивних засобів теоретичної підготовки із застосуванням ігрового методу для веслувальників на байдарках і каное (10-12 років), які тренуються на етапі початкової підготовки (ПП) [4].

У роботі застосовувалися наступні методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел, аналіз документальних матеріалів, метод систематизації наукової інформації, оцифрування та кодування інформації (перетворення змістовного контенту інтерактивних засобів із аналогового формату в цифровий).

Результати дослідження. Результати опитування тренерів-викладачів, проведеного шляхом анкетування, дали можливість виділити найбільш значущі розділи та виокремити тематику теоретичної підготовки для етапу початкової підготовки спортсменів. Таким чином, для цього етапу підготовки веслувальників було запропоновано тринадцять комп'ютерних ігор [4].

За розділом знань «Історія веслування на байдарках і каное як виду спорту» розроблено чотири комп'ютерні гри. Метою ігор було стимулювання пізнавальної активності спортсменів, розвиток уваги, вивчення історії виникнення та розвитку веслування як виду спорту й ознайомлення з видатними українськими веслувальниками.

Так, для вивчення теми «Історичні аспекти виникнення та розвитку веслування на байдарках і каное в Україні та світі» спортсменам було запропоновано ігри «Вікторина з історії виникнення веслування як виду спорту» та «Види сучасного веслувального спорту».

Ідея гри «Вікторина з історії виникнення веслування як виду спорту» полягає в тому, що на ігровому полі наведено питання та варіанти відповідей на нього. Завдання гравця – за допомогою комп'ютерного кліку відзначити, які з

них правильні.

Ідея гри «Види сучасного веслувального спорту» полягає в тому, що на ігровому полі представлені зображення видів веслування та пропозиція з назвою виду веслувального спорту, який необхідно обрати. Завдання гравця – із запропонованих варіантів обрати саме те зображення, яке відповідає запиту (назві виду веслувального спорту). Для цього необхідно обрати відповідне зображення виду спорту. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

За темою «Веслування на байдарках і каное на Іграх Олімпіад» спортсменам було запропоновано гру «Олімпійські види веслувального спорту». За змістом гри на ігровому полі представлені зображення видів веслування. Завдання гравця – із запропонованих варіантів обрати саме ті зображення видів веслування, які представлені на Іграх Олімпіад. Для цього необхідно було обрати відповідне зображення виду спорту. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

За темами «Виступи українських спортсменів з веслування на байдарках і каное на Іграх Олімпіад» та «Видатні спортсмени та тренери з веслування на байдарках і каное» розроблено гру «Хто зображений на фотографії?». Ідея гри полягає в наступному: у верхній частині ігрового поля представлено коротку інформацію про українського Олімпійського чемпіона (чемпіонку) з веслування на байдарках і каное без зазначення особистості. Нижче подаються зображення двох видатних українських веслувальників (веслувальниць) і вказуються їхнє прізвище, ім'я та по-батькові. Завдання гравця – визначити, кому із зображених веслувальників (веслувальниць) належить представлена інформація. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

Розділ знань «Гуманітарні та соціальні знання у підготовці спортсменів» на етапі ПП представлений темою «Олімпійська освіта», за якою спортсменам було запропоновано дві гри: «Ігри Стародавньої Греції» та «Вікторина». Метою ігор було стимулювання пізнавальної активності спортсменів, ознайомлення з основними поняттями та поглиблення знань з Олімпійської освіти.

Ідея гри «Ігри Стародавньої Греції» полягає в тому, що у верхній частині ігрового поля розміщено певні зображення, а у його нижній частині знаходяться порожні осередки, під якими вказані назви ігор Стародавньої Греції, до яких ці зображення відносяться. Гравцю потрібно перетягнути зображення в порожні осередки, під якими вказані відповідні назви. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

Ідея гри «Вікторина» полягає в наступному: у верхній частині ігрового поля розміщено запитання, відповіддю на яке буде слово, яке гравець повинен скласти із запропонованих нижче літер, розміщених у довільному порядку. У нижній частині ігрового поля розташовано стільки ж порожніх осередків, скільки й запропонованих для складання слова літер. Гравцю потрібно перетягнути літери в порожні осередки так, щоб вийшло потрібне слово. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

Розділ знань «Зміст спортивної підготовки» представлений темою

«Формування знань про техніку виду спорту», за якою розроблено комп'ютерну гру «Елементи техніки веслування». Метою ігрового засобу є ознайомлення з послідовністю виконання базових елементів техніки веслування на байдарці або каное. Ідеєю гри було наступне: на ігровому полі у довільному порядку розміщено картки з описом базових елементів техніки веслування. Завдання гравця – розставити картки у вірній послідовності. Враховується швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

За темами «Спортивний інвентар. Правила збереження та експлуатації» та «Вимоги до місць проведення занять і змагань» розділу «Матеріально-технічне забезпечення» запропоновано гру «Підготуй спортсмена до тренування». Метою ігрового засобу є розвиток у спортсменів логічного мислення та уваги, формування уявлення у юних веслувальників про матеріально-технічне забезпечення виду спорту.

Ідея гри була такою: на ігровому полі представлені зображення інвентарю й екіпірування з веслування на байдарках і каное. Завдання гравця – якнайшвидше зібрати всі необхідні зображення предметів, що потрібні веслувальнику для тренування на воді, залежно від пори року (тепла пора року або холодна), й уникнути непотрібних речей. Враховуються швидкість виконання завдання та кількість зроблених помилок.

За розділом «Правила техніки безпеки» розроблено три комп'ютерні гри. Метою ігор було стимулювання пізнавальної активності спортсменів, вивчення основних понять за розділом «Правила техніки безпеки», ознайомлення з основними правилами поведінки під час тренувань і змагань у веслуванні, послідовністю дій під час перекидання байдарки або каное й основними видами травм у спорті.

Висновки. У результаті опитування тренерів-викладачів і кваліфікованих спортсменів (циклічні види спорту) встановлено найактуальніші теми з теоретичної підготовки спортсменів на етапі початкової підготовки: «Історія вашого виду спорту», «Гуманітарні та соціальні знання у підготовці спортсменів», «Зміст спортивної підготовки», «Медико-біологічні основи спортивної підготовки», «Матеріально-технічне забезпечення», «Правила техніки безпеки».

За обраними темами розроблено тринадцять інтерактивних засобів теоретичної підготовки веслувальників, що тренуються на етапі початкової підготовки [4].

Список використаних джерел:

1. Богуславська В. Удосконалення теоретичної підготовленості веслувальників на етапі попередньої базової підготовки шляхом застосування авторських інтерактивних засобів. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2020;9(28):132-137. DOI: [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9\(28\)-132-137](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9(28)-132-137)
2. Богуславська В., Глухов І., Дробот К., Пітин М. Удосконалення теоретичної підготовленості спортсменів-початківців у циклічних видах

- спорту. Спортивна наука та здоров'я людини. 2020; 1(3):4-14. DOI:10.28925/2664-2069.2020.1.1
3. Богуславська В.Ю., Губар І.В., Драчук С.П. Місце концептуальних положень теоретичної підготовки в циклічних видах спорт. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2022; 13(32):116-124. DOI: [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2022-13\(32\)-116-124](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2022-13(32)-116-124)
4. Богуславська В.Ю. Офіційний сайт Богуславської Вікторії Юріївни [Інтернет] 2019 [оновлено 2019 Лис. 23; цитовано 2019 Груд. 2]. Доступно: <http://bohuslavska.com/>
5. Бріскін Ю.А., Пітин М.П., Богуславська В.Ю. Проблеми теоретичної підготовки в спорті. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. 2016;1:257-261.

ПІДВИЩЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ФУТБОЛІСТІВ ГРУП ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Бедловський Дмитрій, Сотник Іван

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Анотація. У статті розглядається ефективність застосування обладнання «м'яч на нитці» у тренуваннях, спрямованих на підвищення технічної підготовленості юних футболістів віком 8–9 років. Представлено показники, що характеризують технічну підготовленість футболістів груп початкової підготовки.

Ключові слова: технічна підготовленість, юні футболісти, обладнання «м'яч на нитці».

Bedlovskiy Dmytro, Sotnyk Ivan. Improving the technical skills of youth football players in initial training groups.

Abstract. This article examines the effectiveness of using the "ball on a string" device in training sessions aimed at improving the technical skills of young football players aged 8–9 years. It presents indicators characterizing the technical skills of players in initial training groups.

Keywords: technical skills, young football players, "ball on a string" device.

Актуальність. Футбол – один із найпопулярніших і наймасовіших видів спорту серед дітей. Він допомагає формувати морально-вольові якості, такі як цілеспрямованість і колективізм, дисциплінованість, витримка, а також удосконалювати різні рухові здібності: швидкість і точність рухів, спритність і силу, витривалість [4, 5]. Велика популярність футболу дозволяє широко використовувати гру як ефективний засіб фізичного розвитку і виховання дітей.

Дослідження Мосієнка В. та Дмитренко С. [3] свідчать про те, що